מה הדין: יאוש בחוב – האם מלווה שהתייאש מלקבל את חובו מוחל על החוב?

מתוך שיעורי הרב אלחנן פרץ שליט"א בדיני ממונות, נזיקין והלכות גזילה

מלווה שהלווה מעות לחברו, ולאחר זמן ירד הלווה מנכסיו והמלווה אמר בייאוש: "כבר לא אראה ממנו שקל אחד", ואף הסיח דעתו מן החוב – אין יאוש זה מוחל על החוב ואינו מפקיע את שעבוד הגוף של הלווה.

נפסק להלכה בשולחן ערוך (חושן משפט, סימן קס"ג סעיף א'): "המתייאש מן החוב – אין יאוש מועיל בחוב לבטלו, שהרי שעבוד הגוף מוטל על הלווה, ואין שעבוד הגוף בטל ביאוש".

אם כעבור שנים התעשר הלווה או נפלה לו ירושה, חייב לפרוע את החוב במלואו.

מקור הדין מיוסד על ההבדל שבין חפץ בעין לאשראי וחוב: באבידה או בגזלה, החפץ נמצא בעולם והיאוש מפקיע את בעלות הממונית של הבעלים מן החפץ. אך בחוב, המעות כבר הוצאו על ידי הלווה, ומה שנותר ביד המלווה הוא שעבוד משפטי ואישי על גופו ונכסיו של הלווה. שעבוד זה אינו נפלט בגלל מחשבת יאוש של המלווה, אלא אם כן מחל לו בפירוש בדברים *(שולחן ערוך, חושן משפט, סימן קס"ג סעיף א' ; ובקצות החושן שם סעיף קטן ב')*.

התשובות נערכו על פי שיעורי הרב אלחנן פרץ שליט"א ועל פי פסקים שקיבל מאת הגאון רבי חיים פנחס שיינברג זצ"ל ומגדולי הפוסקים, והן לעיון בלבד. אין לסמוך על האמור כאן להלכה למעשה, ובשאלה פרטית יש לפנות לרב או לבית הוראה.

בית מדרש להכשרת דיינים ומורי הוראה

לימודי הלכה ברמה גבוהה ועיון ישיבתי מעמיק על פי גדולי הפוסקים, בראשות מורנו הרב אלחנן פרץ שליט"א, גאב"ד "חוקת משפט".

שימוש בדיני תורה בפועל ותעודת הסמכה בסיום המסלול · שיעור חושן משפט בכל יום שלישי בערב, שכונת רוממה, ירושלים

חפשו בגוגל: "בית הוראה הוראת המשפט"

להרשמה ולפרטים: 02-6260680 · horat-hamishpat.co.il

סרקו את הקוד לאתר הוראת המשפט

https://horat-hamishpat.co.il/halacha-qa/creditor-despair-debt/